Mikro İktisat

A

A tipi fon / B tipi fon: Yatırım fonları, A ve B Tipi olmak üzere iki ana gruba ayrılırlar. A TİPİ FONLAR : A tipi yatırım fonlarında, aylık ağırlıklı devamlı olarak ortalama bazda %25 oranında hisse senedi bulunmaktadır. B TİPİ FONLAR : B tipi yatırım fonları ağırlıklı olarak ters repo ve hazine bonosu ve devlet tahvili içermektedir.
Açık pozisyon: Döviz cinsinden borçlar ve döviz cinsinden alacaklar arasındakı olumsuz fark. Doviz cinsinden olan alacaklarımızın döviz cinsinden olan borçlarımızı karşılamama durumu ve döviz kurlarındaki değişikliklerinden ortaya çıkabilecek bir zarara karşı korumasız olmak.
Akreditif: Uluslar arası ticarette kullanılan ödeme şekillerinden biridir.
Amortisman: Arazi dışında sabit varlıkların değerinde aşınma ve yıpranma nedeniyle zaman içinde ortaya çıkan değer kaybı.
Arbitraj: Fiyat veya kur farklılıklarından kar etmek amacıyla mal, menkul kıymet veya yabancı paraların ucuz oldukları yerde satın alınıp daha pahalı yerde satılması işlemidir.
Aktüeryal: Aktüer ile ilgili sigorta matematiği.
Amme: Kamu / Toplum veya devlete ait kamuya ait olan.

B

Bankacılık üst kurulu(BDDK): Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu.
Bankalar arası para piyasası borsası: Bankaların kısa vadeli olarak birbirlerinden ödünç para alıp verdikleri para piyasası.
Bankalar birliği: Türkiye deki bankaların kurduğu meslek birliği.
BDDK: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu.
Barem: Memuriyete ait kıdem, rütbe veya derece.
Bear market / Bull market: Fiyatların düştüğü piyasaları ifade eder. Fiyatların yükseldiği piyasayı ifade eder.
Bilateral Trade / Multiteral Trade: Bilateral Trade: İki taraflı ticaret. Ülkelerin ikili anlaşmalara dayanarak yürüttükleri uluslar arası ticaret. Multiteral Trade: Çok taraflı ticaret. Birden çok ülke ve birden çok para birimiyle yapılan ticaret.
Bileşik endeks: Menkul kıymetler borsasında işlem gören hisse senetlerinin ortalama değeridir.
Bir gecelik faiz: Bankalararası borçlanma piyasasında (interbank market) bir gecelik faiz oranı.
Boğalar Ayılar: Ayı Piyasası (Bear Market):Fiyatların düştüğü piyasaları ifade eder. Boğa Piyasası (Bull Market): Fiyatların yükseldiği piyasayı ifade eder.
Bono: Tahvil. Türk Ticaret Kanunu'nun 420. maddesine göre anonim şirketlerin borç para bulmak için itibari kıymetleri eşit ve ibareleri aynı olmak üzere çıkardıkları borç senetlerine tahvil denir.
Borsa – SPK – İMKB – Bileşik Endeks: Borsa – Sermaye Piyasası Kurulu – İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında (İMKB) işlem gören hisse senetlerinin ortalama değerini gösteren endeks.
Broker: Simsar. Alıcı ve satıcı arasındaki bağlantıyı kuran aracılar. Bir komisyon karşılığında müşterisi hesabına kıymetli evrak alımı satımı yapan kimseler.
Butik banka: Belirli bankacılık hizmetlerini dar bir müşteri kesimine sağlayan banka türü.

C/Ç

Cari açık: Cari işlemler arasındaki fark

Cari fiyat: Mal ve hizmetlerin KDV dahil satış esnasındaki peşin fiyatı.

Çekirdek enflasyon: Tüketici ve Toptan Eşya Fiyat Endeksleri gibi genel kullanıma açık mal ve hizmet sepetlerinden oluşan enflasyon endekslerinin temel enflasyonist eğilimleri tam olarak yansıtmadığı varsayımı ile, bazı mal grupları ile fiyat değişmelerine yol açan bir takım unsurların enflasyon endeksinden çıkarılması sonucu ulaşılan bir enflasyon tanımıdır.
CEO: Chief Executive Officer Birholding veya şirketin en üst yetkilisi.
Çapraz kur: İki para birimi arasında üçüncü bir para birimi aracılığıyla saptanan değerler.

D

Dalgalı döviz kuru: Bir para biriminin diğer bir para birimiyle değiştirilebileceği fiyat.
Deflasyon: Fiyatlarda ortaya çıkan düşüş veya para arzında ortaya çıkan azalma.
Devalüasyon: Bir ülke parasının başka paralar karşısındaki değerinin resmen düşürülmesidir.
Devlet borcu (İç ve Dış): Devletin yaptığı iç ve dış borçlanmadan dolayı oluşan borç.
Disponibilite: Ödeme yükümlülüklerini zamanında yerine getirebilme kabiliyeti.
Dolaylı vergi / Dolaysız vergi: Yükümlüsünden dolaylı olarak yani bir aracı vasıtasıyla alınan vergiler örneğin benzine ödediğimiz vergiler benzin aldığımız için farkında olmadan ödediğimiz vergidir Dolaysız vergi = yükümlüsünden doğrudan doğruya alınan vergidir (emlak vergisi).
Döviz Arbitrajı: Dövizler arasındaki kur farklarından kar etmek icin yapılan döviz alım satım işlemleri
Döviz kuru çıpası: Bir ülke parasının bir başka ülke parasına çevrilmesinde uygulanan oran yada ödenen fiyat.
Döviz rezervleri: Merkez bankalarının elinde bulunan toplam döviz tutarı.
Dow Jones endeksi: New York Menkul kıymetler borsasında işlem gören hisse senetlerindeki fiyat değişikliklerini gösteren endeks.
Düopson: Düo = iki, sony= satıcı = sadece iki satıcının olduğu bir pazar

E

Efektif: Kaydi forma dönüşmemiş, ekonomik birimlerin fiilen banknot ve bozuk para olarak ellerinde tuttukları parayı ifade etmek için kullanılan bir terimdir.
Emisyon: Merkez bankası tarafından para basılması ve piyasada dönen para
Entegrasyon: Birleştirme
Eşel-Mobil: Ücretli ve maaşlıları, hayat pahalılığı karşısında korumak amacıyla fiyat artışlarıyla doğru orantılı olarak artmasının sağlanmasıdır.
Euro bonoları, Euro / Dolar paritesi: Çıkaran ülkenin veya kuruluşun, kendi ulusal para birimi dışında Euro para birimi üzerinden ihraç ettiği menkul kıymetlerdir.
Factoring: Alacak hakkının yani alacak senetlerinin ve buna benzer hakların bir başka kuruluşa devredilmesi sonucunda likit fon sağlanmasına imkan veren işlem.
Faiz dışı bütçe dengesi: Bu veriler Hazine, Kamu İktisadi Teşebbüsleri, döviz pozisyonu tutan bankalar ve yurtdışından kredi alan diğer kuruluşlara ait borçların faiz ödemelerini kapsar.
Finans sektörü: Bankalar,sigorta şirketleri, leasing ve factoring şirketlerinin oluşturduğu sektöre verilen isim.
Fizibilite: Bir işin yapılmasının uygun, karlı ve olası olup olmayacağına ilişkin yapılan inceleme.

G

Global Ekonomi: Küresel ekonomi. Dünyanın tümünü ilgilendiren ekonomi.

H

Halka arz: Menkul kıymetlerin satın alınması için yazılı, sözlü veya görüntülü şekilde her türlü yoldan halka çağrıda bulunulması.
Hanut: Turizm rehberlerinin turistleri alışverişe yönelttikleri mağazadan aldıkları komisyon.
Hazine bonosu – Devlet tahvili: Devlet tarafından çıkarılan kısa veya uzun vadeli borçlanma senedi.
Hiper enflasyon: Fiyatların gittikçe hızlanan oranlarda ve kontrol edilemeyecek biçimde yükselmesini ifade eder.
Hukuk Devleti: Hukuk kuralları üzerine kurulu devlet biçimi.

İ

İfta: Bir borcun ödenmesi .
IMF: Uluslar Arası Para Fonu. Uluslararası ticaretin gelişmesi, tam istihdam, gelişim hızının artırılması, sabit kur sisteminin gerçekleşmesi, kurlarda kararlılığın sağlanması, tek yönlü devalüasyonu önlemek ve ödemeler dengesi sorunlarını çözmek, kredi sağlamak gibi çok amaçlı kurulmuş bir örgüttür.
IMKB – 100: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası ilk (en büyük)100 firma.
IMKB – 30: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası ilk 30 firma.
Interbank Faizleri: Bankalarası piyasada borçlanma faizi.
Insidertrading: Şirket personelinin şirket hakkında gizli bilgileri kişisel çıkar sağlamak amacıyla kullanması.
İpotek: Bir borcun ödenmesini yada bir yükümlülüğün yerine getirilmesini sağlamak amacıyla yapılan gayrimenkul rehni.
İşsizlik sigortası fonu: Devletin, işsiz kalanları bir süre için desteklemek üzere kurduğu fon. Bu fondan işsiz kalanlar iş buluncaya kadar belirli kurallar ve süre içerisinde yararlanırlar.

J

Jenerik ilaç: İlacın markasıyla tanınan ilaç, Örnek: Aspirin aslında bir marka olmasına rağmen zamanla ilacın adı haline gelmiştir.

K

Kambiyo Kuru: Döviz kuru, bir memleket parasının yabancı memleket paraları ile değiştirilme oranı.
Kanun devleti: Kanunların geçerli olduğu keyfi yönetimin mümkün olmadığı devlet yönetimi.
Kara Para: Kaynağı belli olmayan yasa dışı yollarla elde edildiği kayıt dışı para.
Katma değer vergisi: Bir malın satış fiyatına eklene vergi
Kayıt dışı: Devletten gizlenen, kayda geçirilmeyen/geçirilemeyen ve bu sebeple denetlenemeyen faaliyetler olarak tanımlanabilir. Enformel ekonomi, illegal ekonomi, gayri resmi ekonomi, gizli ekonomi diye de adlandırılır.
Kayyum: İflas etme sonucunda tasfiye edilmesine karar verilen bir işletmenin tasfiyesi süreci içinde yönetiminden sorumlu ticaret mahkemesince atanmış yetkili.

Kırmızı bülten: Suçluların uluslar arası polis teşkilatınca (İnterpol) arandığı bülten.
KİT: Kamu İktisadi Teşebbüs.
KOBİ: Küçük ve Orta boydaki İşletmeler.
Konjonktür: Ekonomik hareketleri ifade eden genel bir terim.
Konsolidasyon: Bir borcun borçlusu tarafından ödenmeyip zorunlu veya gönüllü olarak vade, faiz, tür ve benzeri yönlerden yeniden yapılandırılmasını ifade eder.
Konsolide bütçe: Cari harcamalar ve yatırım bütçesinin birleştirildiği bütçe.
Kontenjan: Kota, BELİRLİ BİR SAYI ile belirlenmiş kullanım hakkı.kapasite.
Konvertibilite: Bir ülke parasının diğer ülke paraları ile serbestçe değiştirilebilmesi.
Kota: Kontenjan, açıklık kapasite.